

COMMISSION DES FINANCES ET DES AFFAIRES ÉCONOMIQUES
COMMISSIE VOOR DE FINANCIËN EN DE ECONOMISCHE AANGELEGENHEDEN**SÉANCE DU MARDI 15 AVRIL 1997**
VERGADERING VAN DINSDAG 15 APRIL 1997**SOMMAIRE :**

DEMANDE D'EXPLICATIONS (Discussion):

Demande d'explications de M. Coveliers au vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications sur « les projets de Belgacom relatifs à la création d'une entreprise de gardiennage ».

Orateurs : **M. Coveliers, M. Di Rupo**, vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications, **M. le président**, p. 802.

INHOUDSOPGAVE :

VRAAG OM UITLEG (Bespreking):

Vraag om uitleg van de heer Coveliers aan de vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie over « de plannen van Belgacom tot oprichting van een bewakingsonderneming ».

Sprekers : **de heer Coveliers, de heer Di Rupo**, vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie, **de voorzitter**, blz. 802.

PRÉSIDENCE DE M. HATRY, PRÉSIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER HATRY, VOORZITTER

La séance est ouverte à 10 h 15.
De vergadering wordt geopend om 10.15 uur.

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER COVELIERS AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN ECONOMIE EN TELECOMMUNICATIE OVER «DE PLANNEN VAN BELGACOM TOT OPRICHTING VAN EEN BEWAKINGSONDERNEMING»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. COVELIERS AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'ÉCONOMIE ET DES TÉLÉCOMMUNICATIONS SUR «LES PROJETS DE BELGACOM RELATIFS À LA CRÉATION D'UNE ENTREPRISE DE GARDIENNAGE»

De voorzitter. — Dames en heren, aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Coveliers aan de vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie over «de plannen van Belgacom tot oprichting van een bewakingsonderneming».

Zoals u zich herinnert, waren wij verplicht deze vraag om uitleg te verdagen tot vandaag.

Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de voorzitter, de privé-bewakingssector kent niet alleen in ons land, maar in heel Europa, een sterke groei. De minister van Binnenlandse Zaken heeft dit in 1995 trouwens bevestigd in zijn verslag over de werking van de bewakings- en beveiligingssector, waaraan ik trouwens enkele cijfers ontleen.

Op het ogenblik zijn er in België 84 erkende bewakingsondernemingen. Daarnaast werken er ook een aantal firma's of verenigingen in de grijze zone. Er zijn ook 22 interne bewakingsdiensten, die erkend zijn door de minister van Binnenlandse Zaken, en 795 beveiligingsondernemingen. Daarnaast zijn er een 120-tal privé-detectives, maar die laat ik buiten beschouwing. De tewerkstelling in die bedrijven is niet onbelangrijk: in totaal gaat het om 22 350 personeelsleden.

De wetgevende vergaderingen hebben in april 1990 een wet goedgekeurd die een uitloper was van de eerste Bendecommissie, die van oordeel was dat deze materie die niet tot de politietaken behoort, maar een privé-opdracht is, moest worden geregeld. In de discussie die wij over de politiestystemen nog zullen voeren, zal moeten worden uitgemaakt waar de «ondergrens» van het politiewerk ligt. Welke taken behoren tot de gemeenschap en waar gaat het om privé-belangen zodat het niet ernstig is de verdediging ervan te laten uitvoeren op kosten van de gemeenschap?

Ik zal nu de vijf doelstellingen van de wet van 10 april 1990 even in herinnering brengen.

Ten eerste, het verbeteren van de kwaliteit van het personeel dat in de sector wordt tewerkgesteld. Ik denk dat men daarin gedeeltelijk reeds is geslaagd.

Ten tweede, het vermijden van machtsoverschrijding en inmenging in de reguliere politietaken. Of men daarin reeds is geslaagd, blijft een open vraag.

Ten derde, het bemoeilijken van het overstappen van de reguliere politie- en inlichtingendiensten naar de privé-bewakingsdiensten teneinde het fenomeen van de *old boys networks* te vermijden. Dit verschijnsel bestaat erin dat gewezen politiemannen parallelle politiediensten oprichten in de schoot van privé-bewakingsfirma's. Voor een gelijkaardig fenomeen bij de belastinginspecteurs die zich tot adviseur omschoolden, dient nog een efficiënte regeling te worden uitgewerkt.

Ten vierde, het instellen van de controle- en sanctiemogelijkheid.

Ten vijfde, het beperken van een inschakeling van privé-bewakingsondernemingen door publiekrechtelijke personen.

Dit laatste doel is het belangrijkste. De overheid beschikt over het legale monopolie van het politiewerk en mag zich bijgevolg niet inlaten met de organisatie van de privé-bewaking of -beveiliging.

De journalistiek en vooral de onderzoeksjournalistiek is aan een grondige bezinning toe. Zelf tracht ik daartoe overigens mijn steentje bij te dragen. Als de pers echter meldt dat Belgacom, een naamloze vennootschap naar publiek recht, zinnens is zich op de markt van de privé-bewaking te bewegen, kan ik dit bericht niet zomaar naast mij leggen, te meer daar een belangrijke privé-aandeelhouder van Belgacom, met name Ameritech, in de Verenigde Staten reeds actief is in de sector. Ameritech heeft uiteraard niet het statuut van een publieke onderneming, het gaat om een privé-bedrijf. Mocht Belgacom zijn plan doordrijven dan dreigt het diensten aan te bieden die tot nu toe exclusief door de privé-bewakingsondernemingen werden aangeboden.

De wet waaraan ik refereer, maakt gewag van: «... het uitoefenen van een activiteit bestaande in de blijvende of tijdelijke levering aan derden van diensten van conceptie, installatie en onderhoud van alarmsystemen en -centrales bestemd om misdrijven tegen personen of goederen te voorkomen of vast te stellen.» Precies deze diensten is Belgacom nu zinnens aan te bieden aan haar cliënteel.

Een andere mogelijkheid is dat deze diensten tot het exclusieve takenpakket van de bewakingsondernemingen zouden behoren op grond van volgende wettelijke bepaling: «... het uitoefenen

van een activiteit bestaande in de blijvende of tijdelijke levering aan derden van diensten van toezicht op roerende of onroerende goederen en het beheer van alarminstallaties.»

Bovendien wenst Belgacom voornoemde activiteiten te laten opnemen door personeelsleden die niet langer hun plaats hebben in een telecommunicatie-onderneming die zich voorbereidt op de liberalisering van de markt. Wanneer een onderneming in *outplacement* voorziet voor werknemers voor wie ze geen geschikt werk meer heeft, volbrengt ze haar sociale en maatschappelijke taak, maar in dit concrete geval dreigt Belgacom te handelen in tegenstrijd met het eerste doel van voormelde wet, namelijk het verbeteren van de kwaliteit van het personeel van de privé-bewakingsfirma's. Belgacom mag de bestaande wettelijke bepalingen niet miskennen en mag zich niet begeven aan het organiseren van oneerlijke concurrentie met de reguliere bewakingsondernemingen die gehouden zijn door dezelfde wettelijke bepalingen. Op enkele uitzonderingen na worden de meeste van deze bewakingsfirma's streng gecontroleerd door de minister van Binnenlandse Zaken. Over die uitzonderingen bereid ik overigens een vraag om uitleg voor aan vice-eerste minister Vande Lanotte.

Indien uit het antwoord van de vice-eerste minister blijkt dat het plan van Belgacom juist is, is het minstens in strijd met hetgeen de wetgever in 1990 tot doel had. Toen heeft men immers gepoogd om het gebruik van bewakingsfirma's door de overheid te beperken. Dit was mede het gevolg van de misbruiken uit de jaren 80 vanwege allerlei bewakingsfirma's die beschreven zijn in het verslag van de eerste Bendecommissie. De operatie waaraan Belgacom zich waagt, druist volgens mij duidelijk tegen de wet in.

Ik veroorloof mij dan ook volgende vragen aan de vice-eerste minister te stellen. Wat is het gedetailleerd plan van Belgacom om deze diensten effectief aan te bieden? Wat is de inhoud van de activiteiten, het vooropgestelde budget en de vooropgestelde termijn? Heeft Belgacom een aanvraag tot vergunning als bewakingsfirma en tot erkenning als beveiligingsonderneming ingediend bij de minister van Binnenlandse Zaken? Zo ja, hoever staat het met deze aanvragen? Heeft Belgacom ten slotte plannen om deze activiteiten op te zetten in samenwerking met andere bewakings- en beveiligingsondernemingen? Zo ja, welke ondernemingen zijn dat en op welke manier werden zij geselecteerd uit de 84 bewakingsfirma's en de 795 beveiligingsondernemingen die in 1995 in België bestonden?

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Di Rupo.

De heer Di Rupo, vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie. — Mijnheer de voorzitter, de naamloze vennootschap van publiek recht Belgacom deelt mij de volgende inlichtingen mee in antwoord op de vraag van de heer Coveliers.

Belgacom wenst zich inderdaad te profileren op de markt van de bewakingsfirma's die in België in volle groei is. Een dergelijke formule zou het voordeel inhouden van kostenvermindering voor het bedrijf dat door zijn personeel taken zou doen verwezenlijken die «buiten» worden uitgevoerd. Bovendien zou Belgacom daarvoor nieuwe diensten aan derden kunnen aanbieden.

De bewakingsdienst heeft eveneens het voordeel dat hij verbonden is met de hoofdactiviteit van de onderneming. Hij biedt inderdaad een grote verscheidenheid aan van toepassingen die verbonden zijn met de telecommunicatie. De onderhandelingen met de vakorganisaties en de eventuele partners bevinden zich nog in een beginstadium. Belgacom vindt het dus nog te vroeg om informatie mee te delen. De situatie kan immers nog heel wat worden gewijzigd.

En ce qui concerne votre question sur les licences nécessaires, je puis vous informer que Belgacom n'a pas encore introduit de demande, puisqu'à ce stade, elle se trouve toujours dans la phase préparatoire du planning. Aussi, il n'a pas encore été décidé si la formule d'un accord de coopération sera retenue ni, à fortiori, avec quel partenaire.

En vertu de la loi du 21 mars 1991, Belgacom agit en ce domaine dans le cadre de son autonomie par rapport au ministre, entre autres. L'activité n'étant pas réservée comme activité de service

public, le ministre n'intervient pas, pas plus que son commissaire de gouvernement. L'entreprise tente de s'adapter au nouvel environnement et de pénétrer un marché qu'elle juge très concurrentiel. Cette démarche cadre avec ses objectifs de consolidation de l'entreprise à long terme. Selon Belgacom, si le projet était réalisé, il aurait aussi un effet positif sur l'emploi. Cela s'inscrirait dans la diversification des activités.

Tels sont les renseignements qui m'ont été fournis par Belgacom, société anonyme de droit public.

M. le président. — Monsieur le vice-Premier ministre, je me permets d'attirer votre attention sur le fait que ce point était déjà à l'ordre du jour voici plusieurs semaines. Par conséquent, il se peut que les informations communiquées par l'entreprise soient dépassées. En effet, nous avons tous entendu parler, entre-temps, d'un plan social important. N'y aurait-il pas lieu de compléter cette information par des éléments neufs?

M. Di Rupo, vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications. — Monsieur le président, il est exact qu'un pré-accord a été établi entre les syndicats et la direction de Belgacom sur le plan général, visant, notamment, à créer des facultés de départ volontaire. Dans ce contexte, la poursuite des efforts de diversification de l'entreprise est prévue. Actuellement, je ne dispose pas d'informations plus précises quant à ce dossier.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik denk dat uw opmerking terecht is, maar voor zover ik weet, wordt er in het akkoord met de vakbonden nog niet over deze materie gesproken, althans niet officieel. Uit het antwoord dat Belgacom via de vice-eerste minister heeft gegeven, blijkt dat er plannen zijn in verband met de oprichting van een bewakingsdienst, maar dat men nog niet ver genoeg is gevorderd om daarover uitvoerige informatie te geven. De fundamentele vraag blijft echter bestaan. Zolang Belgacom een vennootschap naar publiek recht is, zolang dus de overheid een belangrijke aandeelhouder is, is het dan geoorloofd dat deze onderneming zich bezighoudt met bewakings- en beveiligingsdiensten?

Een dergelijke vermenging was volgens een parlementair rapport van tien of twaalf jaar geleden de reden waarom een aantal belangrijke misdrijven nooit zijn opgelost, aangezien het politiek milieu via bewakingsondernemingen geïnfiltrerd was. Als gevolg van dit parlementair verslag heeft men de wet van 10 april 1990 op de bewakingsondernemingen goedgekeurd. Is het dan nu niet het ogenblik om Belgacom te verbieden dergelijke beveiligingsdiensten op te zetten, zolang het een vennootschap van publiek recht blijft? Bewakingsactiviteiten zouden wel mogelijk zijn in een volledig vrije markt en indien de onderneming voldoet aan alle voorwaarden. Dan zou er echter een aparte vennootschap moeten worden opgericht, want volgens de wet kan men niet erkend worden indien men een tweede maatschappelijk doel heeft. Indien men Belgacom nu niet tegenhoudt, dan zou een volgende onderzoekscommissie, over vijf of zes jaar, wel eens kunnen zeggen dat het precies verkeerd is gelopen, omdat men opnieuw een vermenging heeft gemaakt.

Ik stel hier dus een slingerbeweging vast, die nu blijkbaar naar de andere kant uitslaat. Ik wil hiervoor waarschuwen. Wellicht zal met mijn waarschuwing weinig rekening worden gehouden, maar ik heb dan toch het voordeel dat ze ergens op papier staat en ik er later naar kan verwijzen.

M. le président. — La parole est à M. Di Rupo, vice-Premier ministre.

M. Di Rupo, vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications. — Monsieur le président, avec la nouvelle culture politique, les choses ont fondamentalement changé.

M. le président. — Vous croyez réellement que l'humanité a fondamentalement changé en dix ans, monsieur le vice-Premier ministre? Votre assertion me semble très audacieuse.

M. Di Rupo, vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications. — Monsieur le président, je me permets parfois de réfléchir et de penser; par contre, dans ma philosophie personnelle, les croyances ne constituent pas un élément essentiel. (*Sourires.*)

Avec la nouvelle culture politique, disais-je donc, nous vivons aujourd'hui dans un monde différent, et notre collègue, M. Coveliers, devrait être rassuré par rapport à ce qui existait il y a cinq ou dix ans.

De heer Coveliers (VLD). — Het is niet de nieuwe politieke cultuur die mij angst aanjaagt.

M. Di Rupo, vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications. — Le problème soulevé par M. Coveliers est celui de l'impartialité de l'État lorsque celui-ci intervient directement ou indirectement dans une entreprise.

Nous avons eu ce débat au sein du Conseil européen des télécoms. Nous avons clairement indiqué que les deux fonctions étaient compatibles et qu'elles devaient être absolument préservées. Si je prends deux exemples concrets dans le monde des télécommunications, à savoir la consolidation stratégique de Belgacom et l'ouverture à un deuxième opérateur GSM — alors que l'État était actionnaire de Belgacom et, indirectement, du concurrent de celui que nous avons choisi, Mobistar, donc Proximus —, il est évident que l'impartialité de l'État a été garantie, pendant toute la gestion du dossier, par la personne du ministre qui disposait d'une multitude d'informations. Il existe une étanchéité absolue entre la fonction d'actionnaire et celle d'autorité impartiale.

Aujourd'hui, il s'agit d'une obligation à la fois légale, morale et éthique. Nous en avons beaucoup discuté au Conseil européen et ce fait a été accepté.

Je ne crois pas que le problème se situe au niveau de la séparation entre l'impartialité de l'action d'autorité et le fait d'être directement ou indirectement actionnaire de telle institution ou entreprise.

Pour le cas précis des intentions de Belgacom, je n'ai pas à intervenir directement mais, si on me demande mon avis, je n'exclurai aucune forme. À cet égard, il est indispensable que Belgacom respecte scrupuleusement la législation. Je concède volontiers ne pas entièrement maîtriser cet aspect du problème au stade actuel.

Dans l'hypothèse où Belgacom considérerait que cette voie est intéressante pour l'entreprise, elle devrait recourir aux formes juridiques légales les mieux adaptées au paysage économique.

M. le président. — Monsieur le vice-Premier ministre, permettez-moi de me joindre à la suggestion de M. Coveliers selon laquelle l'exercice de cette mission devrait être confiée à une filiale distincte. Cela relève de l'évidence, faute de quoi l'ensemble des activités serait soumis aux contraintes évoquées par notre collègue.

M. Di Rupo, vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications. — Très strictes, sur le plan légal, si j'ai bien compris...

M. le président. — En outre, cette option permettrait d'éviter les reproches — notamment, de *cross subsidiation* — auxquels on s'expose quand trop d'activités sont concentrées au sein d'un même groupe.

M. Di Rupo, vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications. — À ce propos, Belgacom consultera les meilleurs bureaux d'avocats et de conseils juridiques en vue de retenir la forme la plus appropriée.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Mesdames, messieurs, l'ordre du jour de la réunion publique de la commission des Finances et des Affaires économiques est ainsi épuisé.

De agenda van de openbare vergadering van de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden is afgewerkt.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(*La séance est levée à 10 h 40.*)

(*De vergadering wordt gesloten om 10.40 uur.*)